

Jesús de Praga i Sant Hilari

REVISTA MENSUAL

La llibertat d'ensenyança

Cada dia hom llegeix els diaris la celebració de mítings a favor de la llibertat d'ensenyament. I és que si hi ha en l'actual projecte que s'està discutint a les Corts de Madrid una proposició que contingui més fins sectaris que les altres, (si aquesta possibilitat existeix—diem—) és la que prohibeixin l'ensenyança congregacionista. No fa pas molts dies que llegiem en una recensió periodística el contingut de diverses constitucions actuals que regeixen en els estats civilitzats, pertocant a la matèria d'ensenyament, i en cap d'ells es troba un precepte tan atemptatori a la vertadera democràcia. En aquells estats i tot que els catòlics formin una minoria reduïda hom pot admirar salvaguardats els drets dels pares bo i oferint la delicadesa de no molestar per res les consciències dels ciutadans.

A tot arreu del món, la civilització respira aires de llibertat. L'opressió solament té lloc allà on l'atrassament intel·lectual domina. Aleshores s'esdevé que l'ignorància és explotada per uns quants demagogs i s'arriba a situacions com la que deplorem actualment, en la vinguda de la qual tots, però, hi hem posat les mans

Heu-vos ací la teoria dels que proclamen l'escola única. L'Estat és l'Amo de tot. És per tant l'Amo dels fills. De manera que allò que és sang dels pares, esqueixos dels pares, troços dels pares, en virtut d'aquesta teoria passen a dependre de l'Estat, fi últim segons ells, de tota la Societat. Mentidera fal·làcia. L'Estat és per a l'individu, l'individu no és per a l'Estat, abans que aquest, i independenment d'ell existeix l'individu. El pare té el domini sobre els seus fills abans que l'Estat. L'educació és un deure del pare, i l'existència del deure assenyala el començament d'un dret; el dret de triar-se l'educació.

No és estrany, doncs, que davant d'una imposició i d'una tirania com suposa l'abolició de l'escola catòlica s'hagin alçat un seguit de veus blasmant de l'atropellament que una mesura de tal caràcter originaria. Tindrà compte el Govern l'estat d'opinió que aquests dies s'ha manifestat amb una persistència tan accentuada a favor de la llibertat d'ensenyament? Ens sembla que solament pot frenar l'agreminitat sectària el temor d'una fallida de les finances espanyoles. La realitat ens ha demostrat masses vegades com les raons no pesen massa damunt els diputats de les Constituents.

D'ENSENYANÇA

Per Theófil

Continuarem parlant del mateix tema que en el meu darrer article. Crec que, per l'especial situació de Sant Hilari, es fa força interessant per tothom qui es preocupi del seu pròxim pervindre.

Parlàrem ja del problema de l'ensenyança a vila un cop suprimida l'ensenyança dels religiosos. Si aquest problema és important i requereix un detingut estudi, no és pas certament menor el problema a les nostres parròquies rurals.

Per la particular topografia del terme de Sant Hilari tenim una sèrie d'agregats, Pla d'Arenes, Santa Margarida, Santa Creu, Montsolís, Querós, etc. Ara, si bé en qualque d'ells, Santa Margarida, Pla d'Arenes, hi tenen els anomenats mestres rurals, que no són més que homes de bona voluntat però sense la garantia de cap títol acadèmic que els garanteixi l'adequada labor per ells realitzada, labor que no per això és menys digna d'ésser agraïda sinó tot el contrari, car ells sembren la llevor de cultura que farà que el dia de demà disminueixi d'una manera força apreciable l'analfabetisme a Catalunya.

Hi ha però altres parròquies, Querós, Santa Creu, etc., que per la seva distància de la vila no es veuen tan afavorides i allí el Sr. Rector realitza el precepte evangèlic d'«ensenyar al que no sap», sempre, no hi ha cap mena de dubte, amb la garantia innegable que els presten els anys d'estudis que, per desempenyar el seu càrrec són necessaris. No hi

ha cap mena de dubte que aqueixos Srs. Rectors fan un gran bé, a l'ensens que d'aital manera s'ajuden a poder viurer, car en les tals parròquies són tan migrats els ingressos que proporcionen que no fora possible el manteniment en elles del culte, amb els consegüents perjudicis si no cerquessin la manera d'augmentar-los.

Ara bé, si escatim fins al caràcter extrem, qui en surt beneficiat? El Sr. Rector? De cap manera, no hi ha dubte que no és cap ganga haver de viurer en aquests llocs solitaris i selvatgins sense gaire bé relacionar-se, no hi ha dubte que únicament sentint una gran vocació pot resistir-se tal isolament.

Si no fós per vocació de fer el bé, els fora més còmode abandonar la parròquia i anar a desempenyar el seu càrrec en un lloc menys penós.

Si prohibeixen l'ensenyament a aquests benefactors ens trobarem perjudicats per dos cantons. No hi haurà ensenyança per a aquests pobres infants que cap culpa tenen d'haver nascut a pagès i deixar-los abandonats de tot auxili religiós, car els Rectors no tindran més remei que abandonar la parròquia o morir-se de gana.

Per altra banda, qui fa baixar a vila per a anar a l'escola oficial a aquests infants?

Penseu que hauran de caminar almenys un parell d'hores, que multiplicades per quatre viatges diaris, fan vuit hores de camí; digueu-me si això és possible.

Es tracta de fer que l'Estat protegeixi o al menys reconegui els serveis dels anomenats mestres rurals. No fora possible que es treballés per fer extensible tal reconeixement als mèrits certs dels rectors que donen ensenyança en lloc de prohibir-los-hi aquesta, en atenció al gran bé que fan, encara que sia posant-los-hi determinades obligacions?

Punts de vista

Com altres vegades s'ha parlat de la creació a nostra Vila, d'un centre Social però, com altres voltes en fer les gestions, quan hom ho creia una realitat, s'ha esfumat «per les moltes dificultats en què s'ha topat».

Dificultats d'ordre econòmic? Pot ésser que aixó sigui una de les primeres causes, més no l'única. ¿L'esperit d'unió per a fins socials que

regna la localitat, no és un xic migrat? No solament l'unió ha a d'existir per a la defensa dels interessos particulars—a vegades egoistes, a vegades legítims, quan són amparats per la raó—sinó també per propagar el bé, ço és; més que copsar satisfacció corporal, percebra-la espiritual.

Cada dia es fa més necessària l'unió dels ciutadans, no per a la defensa personal sinó social.

«La transformació mundial imposada, efectes de post-guerra—deia un amic—fa que les idees es revoltin elles mateixes. Les masses guiades per l'afany egoista, són exitades contra el capital, contra el capital que no volgué o no sapigué fer-se digne quan era hora del plany de l'obrer.

Cada dia s'acentua més l'extremisme. Un afany de destrucció, afany imperialista d'imposició a llurs idees cega a l'humanitat, a aquesta humanitat, que no recorda que no és eterna, també s'acaba la vida».

Als errors passats cal esmenar-los; sempre s'hi és a temps. Entre tots cal que renaixi pau.

Unim-nos i creem un centre que a més de servir d'estímul pels equívocats, regeneri el nostre esperit exitant amb les armes de la Fé, Amor, i Caritat.

E. de C.

Març de 1933.

El primer viatge del tren pontifici

El Papa Pius XI utilitzarà per primera vegada el tren especial pontifici, el dia 15 de juny, festivitat del Corpus.

El viatge del Sant Pare no es pot dir que sigui molt llarg, des de l'estació del Vaticà fins a l'estació Central de Roma, on serà rebut oficialment pel rei Víctor Manuel i el President del Consell de ministres, senyor Mussolini.

El monarca i el Sant Pare es dirigiran després, en una carrossa, de Palau fins a la basílica de Sant Jaume, on el Sant Pare, per primera vegada després de les diferències entre l'Església i l'Estat, es posarà al cap d'una processó en terreny italià.

Aquest viatge del Papa tindrà una gran importància històrica, no solament per ésser, exteriorment, un signe de reconciliació, sinó també perquè el Papa, en la seva qualitat de Bisbe de Roma i Primat d'Itàlia, aprofitarà aquesta ocasió per a prendre possessió oficial de la seva diòcesi.

El tren especial pontifical es compon de tres cotxes, folrats en el seu interior, de seda i damàs, ricament decorats d'or.

Abans d'empendre el viatge, el Sant Pare inaugurarà oficialment l'estació del Vaticà i el trajecte del ferrocarril en territori vaticà. El viatge, en el qual pendran part tots els alts dignataris de la Cort Pontifícia, serà molt curt. Des del trajecte a la Ciutat del Vaticà, una línia de circumval·lació arriba fins a l'estació Central, en la qual el Pontífex baixarà del tren, davant de la sala d'espera de la família reial.

El protocol per a la rebuda del Sant Pare encara no està acabat en tots els seus detalls; però és cosa segura que el rei rebrà oficialment el Papa. Després, Mussolini li presentarà els seus respectes en nom seu i en el del Govern en ple, i per últim, el governador de Roma, príncep Boncompagni Ludovisi, li portarà l'homenatge del poble romà.

A la dreta del rei prendrà seient a la carrossa reial el Sant Pare, i es dirigiran a l'església de Sant Joan de Laterà, per tal d'anar des d'allí en solemne processó fins a l'església de la Santa Creu, on es guarda la creu en la qual Jesús fou crucificat.

El Comunisme i la persecució a Mèxic

Retallem d'un diari catòlic les ratlles que segueixen, que demostren l'incompatibilitat entre el comunisme i el catolicisme.

No fa gaire que *L'Osservatore Romano* dedicava un altre article a parlar de les activitats comunistes per a mantenir a Mèxic l'estat de persecució contra el catolicisme.

Els polítics que s'han proposat descristianitzar Mèxic—diu l'òrgan oficial del Vaticà—no haurien mai aconseguit vexar tan palesament l'Església i el poble catòlic d'aquella República, si no hagessin trobat un aliat en el socialisme primerament i després en el comunisme.

L'Osservatore, la prudència diplomàtica del qual és prou coneguda, publicava fa una temporada un altre article tocant a la violenta represa de la persecució a Mèxic. I arriba a dir que si els perseguïdors mexicans no han igualat encara llurs inspiradors i mestres soviètics, no és per manca de zel anticlerical, sinó únicament per la resistència dels catòlics.

Un dels aspectes més odiosos d'aquesta darrera etapa de persecució és potser la limitació, mitjançant decret governamental, del nombre de sacerdots autoritzats per a exercir el ministeri. Aquest decret a estat publicat pels governs de diferents Estats, puix que Mèxic és una República federal. Es dona, però, el cas que, si alguns dels Governos locals no entra de ple dins d'aquesta política persecutòria, és vexat i desautoritzat pel Poder central que obeeix dòcilment les inspiracions del partit nacional revolucionari. Així per exemple, el Govern de l'Estat de Guanajato fou substituït per no haver acatat un úkase del partit que l'obligava a reduir a 25 el nombre de sacerdots que ell autoritzava en tot el territori de la seva jurisdicció. En altres Estats, els governadors han estat més dòcils a les pretensions de les organitzacions francmaçòniques i bolxevistes. A l'Estat d'Hidalgo sols és autoritzat un sacerdot per districte, sense tenir en compte ni l'extensió del territori municipal ni la seva població. A l'Estat de Mèxic, de 150 que eren els sacerdots, han restat reduïts a 34. A l'Estat de Michoacan, on radica l'Arquebisbat de Morelia, del qual és titular monsenyor Ruiz i Flores, delegat apostòlic a Mèxic, i les diòcesis de Zamora i de Tacambaro, sols és permesa l'existència legal d'un sacerdot per cada 33 000 habitants, i encara s'ha prohibit a cada un d'ells de passar del territori que els ha assignat al territori del seu veí.

Hom pregunta: què passarà? Tenim motiu per a pensar que els catòlics es veuran altra vegada esperonats a la més enèrgica defensa de llurs sagrats i imprescriptibles drets. L'Església haurà donat prova d'una extrema condescendència. ¿Hauran considerat els enemics de l'Església aquesta seva bondadosa longanimitat com un senyal de feblesa? El cert és que n'han abusat d'una faisó odiosa. Indubtablement, assistirem aviat a una nova valenta reacció catòlica.

Un bon catòlic, per raó de la mateixa Religio per ell professada, ha d'ésser el millor dels ciutadans, fidel a la seva Pàtria, llealment submís, dintre l'esfera de la seva jurisdicció, a l'Autoritat legítimament establerta, qualsevol que sigui la forma de régim.

Tots els Bisbes d'Espanya.

NOTICIARI

VIDA HILARIENCA —Poques coses dignes de menció s'han registrat durant l'últim mes d'hivern. La vida hilarienca s'ha anat descapdellant sense pena ni glòria, en la monotania de l'hivern.

A L'ESGLÉSIA PARROQUIAL.—Tingueren lloc unes solemníssimes festes de desgreujament, els dies de Carnaval. Funcions devotes i molt concorregudes, en les quals imperà la pietat, el bon ordre i el gust més depurat. Hom diria que la vida parroquial pren nova esbranzida. El nostre zelós senyor Ecónom, no perd cap ocasió per tal d'oferir als fidels a ell encomenats l'atracció de funcions ben preparades, solemnials i de substanciosa devoció. Ara mateix s'està assajant la magestuosa i difícil missa de Valdés que, calcada sobre la missa d'Angelis i en combinació amb el poble, produeix un efecte extraordinari. Hom assegura que serà estrenada per a la festivitat de Sant Josep. Alló també que ens causa una impressió maravellosa, per què ací encara no havíem tastat, és el recés mensual dels exercitants, que té lloc el primer diumenge. Un estol d'amics de Jesús que li donen conçol, mentres allà fora s'entretenen amb les vanitats del món.

CANVI AL CONVENT DE LES CARMELITES.—La Germana Maria que feia tants anys que residia ací escampant la llevor de la cristiana educació en el Convent de les Carmelites, ha estat destinada de Superiora a Calonge. Era molt intel·ligent i estimada de tothom. Per tal de substituir-la ha vingut ací una de les germanes que la mateixa fundació té a Tona.

TRASPÁS.—Ha mort a Sant Miquel de Cladells, Mossèn Vicens Clopés, fill del Mas Clopés d'aquella parròquia, i de la qual havia estat molts anys Rector. Estimat i venerat de tots, moria en la pau dels justos el bon sacerdot.

PENA.—La passen ben extraordinària la família Corbera-Solanells, en perdre el tercer fruit del seu matrimoni. Els acompanyem en la dissort.

Servei demogràfic i estadístic de Sant Hilari

MES DE FEBRER

Naixaments.—El dia 4, una nena—Carme, Margarita, Rita—filla de Josep Busquets i Rita Serrat. El dia 5, una nena—Maria, Teresa, Emíla—filla de Francesc Isac i Teresa Solà. El dia 10, una nena—Dolors, Filomena, Francisca—filla de Ramon Arimany i Carme Roca. El dia 10, una nena—Carme, Maria, Montserrat—filla de Manuel Roura i Rosa Muntal. El dia 12, un nen—Jaume, Josep, Pere—fill de Joan Carreras i Maria Timoneda. El dia 16, un nen—Joan, Josep, Antoni—fill de Francesc Solà i Dolors Estebanell. El dia 19, una nena—Roser, Josepa, Dolors—filla de Joan Busquets i Angela Tresaña. El dia 20, un nen—Jaume, Joaquim, Pere—fill d'Hilari Miralpeix i Dolors Vila. El dia 25, un nen—Angel, Audal, Pere—fill de Pere Masmiquel i Maria Boix. El dia 25, un nen—Lluís, Pere, Jaume—fill de Domènec Turón i Maria Juanhuix.

Defuncions.—El dia 4, Ramon Barneda Carreras, de 65 anys.

Recordem-nos dels avant-passats Oferim-los-hi oracions, mortificacions, indulgències, misses....

Hi penses?

CONSULTORI MEDIC-QUIRURGIC

JUBERT

MALALTIES DE LES CRIATURES = MALALTIES DE LA PELL

CIRURGIA INFANTIL = CIRURGIA DELS OSSOS = DIAGNÓSTICS

Plaça Constitució, 7, pral.

GIRONA

ARTS GRAFIQUES = Santa Coloma de Farnés = Rep. F. Fauria